

AKM

Andels Kartoffelmelsfabrikken Midtjylland

A.m.b.a.

CSR Rapport

2020/2021

Indledning:

CSR-rapporten der dækker regnskabsperioden 2020/21, omfatter følgende juridiske enheder: AKM a.m.b.a. og AKM Ejendomme A/S.

AKM's CSR-rapport er gennem medejerskabet af KMC tæt forbundet og en integreret del af KMC's CSR-politik og mål. På baggrund af den fælles værdikæde har de to virksomheder de samme 5 CSR-mål:

1. Erstatte animalske ingredienser med plantebaserede (SGD-mål 12: ansvarligt forbrug og produktion)
2. Øge brugen af dansk produceret foderprotein frem for importeret (SGD-mål 15: livet på landet)
3. Mindre brug af plantebeskyttelsesmidler (SGD-mål 15: livet på landet)
4. Trivsel, sikkerhed og diversitet (SGD-mål 8: Anstændige jobs og økonomisk vækst)
5. Nedsætte ressourceforbrug og øge rensning af spildevand (SGD-mål 12: ansvarligt forbrug og produktion)

CSR og relationen mellem AKM og KMC i deres fælles værdikæde:

AKM's forsyning af kartofler (råvare) udgør mere end 28 % af det samlede indkøbsvolumen og alle kartofler kommer eksklusivt fra de landmænd/andelshavere der ejer AKM/KMC. Produktudvikling - markedsføring - salg og distribution af selskabets primære produkter kartoffelmel og kartoffelprotein, der udgør 28 % af det samlede varesalg, varetages eksklusivt af KMC.

KMC er et datterselskab i fælles ejerskab med kartoffelmelsfabrikkerne AKM-Brande og AKK-Karup. De 3 fabrikkers hovedfunktion er at være KMC's eksklusiv-leverandører af kartoffelstivelse og kartoffelprotein.

Det betyder reelt en direkte indflydelse på de 4 første led i kæden og delvis indflydelse i det 5. led, hvor KMC er medejer af flere distributionselskaber. Disse forhold medfører, at AKM og KMC er meget tæt forbundet i ejerskab såvel som strategi og CSR-politik.

Præsentation af Virksomheden:

Andels Kartoffelmelsfabrikken Midtjylland a.m.b.a.

Herningvej 38, 7330 Brande

Tlf.: 97 18 08 88

CVR nr.: 38 56 93 17

E-mail: akm@akm.dk

Hjemmeside: www.akm.dk

Stiftelses år: 1917

Ejerforhold: AKM er et andelsselskab med 356 andelshavere.

Bestyrelse:

Martin Arvad Nielsen, formand (næstformand i KMC-bestyrelse)

Henning Thybo, næstformand (bestyrelsesmedlem af KMC-bestyrelse)

Jens Ebbensgård Kjær

Torben Jakobsen

Alex Ostersen

Morten Jeppesen

Mads Rasmussen

Direktion:

Jan Andersen

Branchebetegnelse:

15.62.00. Fremstilling af kartoffelstivelse og stivelsesprodukter.

Hovedaktiviteter:

Fremstilling af kartoffelstivelse og kartoffelprotein.

Biaktiviteter:

Produktion af protamylasse (koncentreret kartoffelrugtvand) sælges til gødningsformål på landbrugsjord.

Produktion af kartoffelpulp sælges til foder og biogasproduktion

Regnskabsår 2020/2021:

Virksomhedens nøgletal:

- Regnskabsperiode: 01.05.2020 - 30.04.2021
- Antal medarbejdere: 23
- Omsætning: 406 mio. kr.
- Balancesum: 799 mio. kr.

Miljøtilsynsmyndigheder:

Miljøstyrelsen
Lyseng Allé 1
8270 Højbjerg

Spildevandsmyndighed:

Ikast-Brande kommune
Sjællandsgade 6
7430 Ikast

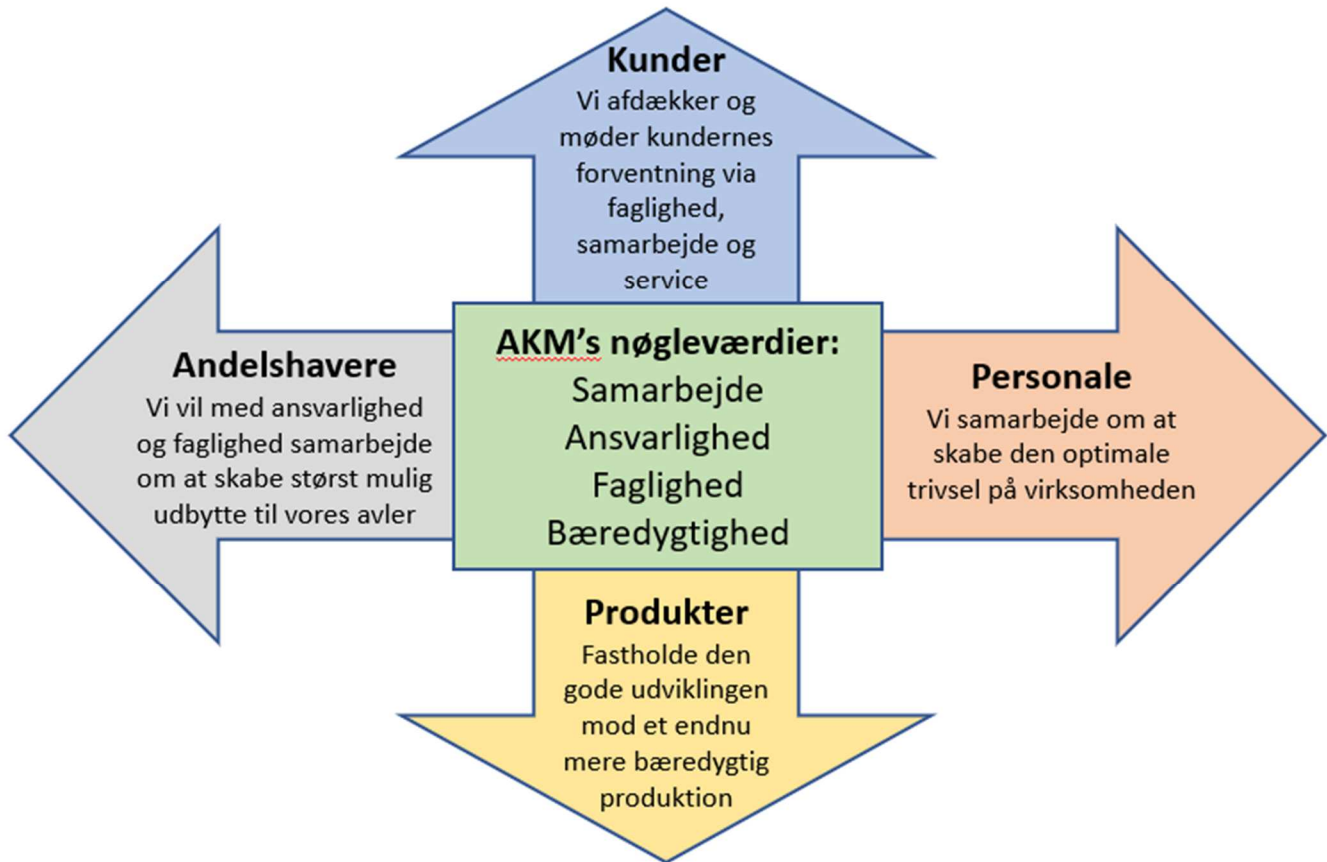
Certificeringer og Autorisationer:

Virksomheden har og vedligeholder følgende certificeringer og autorisationer:

- ISO 22000 Ledelsessystemer for fødevarer sikkerhed/krav til virksomheder i fødevarekæden.
- DS/EN 50001 Energiledelse
- FSSC 22000 Fødevarer sikkerhed
- GMP+ Certificering omhandlende produktion af ingredienser til foder.
- Kvotevirksomhed AKM er registreret i CO2-kvoteregisteret og laver årligt CO2 regnskab.
- Egenkontrol Aut. fra Levnedsmiddelstyrelsen til egenkontrol (HACCP) med elite smiley.
Der arbejdes efter Miljø- og Levnedsmiddelstyrelsens fastsatte normer angående hygiejne og kvalitetskontrol vedr. tilvirkning, opbevaring, emballering, om pakning og transport af levnedsmidler.

Værdier – forretningsmodel - værdikæde:

Virksomhedens nøgleværdier er vist samlet i nedenstående skema:

Værdierne synliggør den nuværende kultur og viser værdierne som også skal kendetegne virksomheden i fremtiden.

AKM forretningsplan:

- **Vision:**

- At sikre fortsat udvikling af cirkulær forsyningskæde med henblik på at skabe fremtidens virksomhed med fokus på bæredygtighed og den optimale økonomisk afkast til andelshavere

- **Mission:**

- At sikre andelshavere den størst mulig udbytte via en optimal og bæredygtig produktion af kvalitets produkter

- **Strategi:**

- Optimering af råvarer udnyttelsen i form af udbytte af stivelse, protein og protamylasse
- Reduktion af energi og vandforbrug pr. tons færdigvarer

Produkter:

- Kartoffelstivelse
- Kartoffelprotein
- Kartoffelpulp
- Protamylasse

Kerneområder:

Virksomhedens vigtigste hovedaktiviteter er fremstilling af kartoffelstivelse og kartoffelprotein. Forarbejdningen af kartoflerne foregår i perioden fra ultimo august til primo januar, den såkaldte kampagne.

Dansk kartoffelstivelse er anerkendt over alt i verden, ikke alene fordi det er dansk, men også fordi det er et rent og godt produkt. Ca. 95% eksporterer KMC til mere end 80 lande. Kartoffelstivelse indeholder 80% stivelse og 20% vand. Kartoffler består af vand, cellemateriale, forskellige næringsstoffer og stivelse. I fremstillingsprocessen udskilles og udvaskes stivelsen, og denne udvaskning foregår ved hjælp af rent grundvand.

Vandets kvalitet har stor betydning for den færdige stivelses kvalitet. Der anvendes alene rent grundvand til raffinering af stivelse. Efter at vandet har været brugt til udvaskning af stivelse, genanvendes det flere gange til de mindre krævende processer i fabrikken.

En anden væsentlig aktivitet er fremstilling af kartoffelprotein. Proteinet udvindes af frugtsaften. Frugtsaften bliver, efter udvinding af protein, inddampet (koncentreret ca. 11 gange) til protamylasse, som anvendes til gødning på landbrugsjord i vækstsæsonen.

Ved koncentrerings/inddampningen fremkommer produktet protamylasse og kondensatvand. Kondensatvandet udvandes på landbrugsarealer eller nedsives i et nedsivningsanlæg.

Biprodukter:

De 2 biprodukter kartoffelpulp og protamylasse udnyttes bæredygtigt.

Pulpen anvendes til foder eller biogasproduktion. Pulpen består af ca. 16% tørstof.

Protamylasse består af kartofflens naturlige saftindhold, som er opkoncentreret til ca. 35 % tørstof. Protamylasse anvendes til gødningsformål på landbrugsjord primært til kartoffeldyrkning og må også anvendes i økologisk landbrug. Protamylassen udbringes på et tidspunkt hvor planterne har størst optagelsesevne. Fabrikken har opbevaringskapacitet til hele protamylasse-produktionen så den anvendes optimalt i planternes vækstsæson.

Vaskevand, som er det vand, der har været brugt til at vaske kartoflerne med, udvandes efter rensning, med vandingsanlæg på fabrikens landbrugsjorder.

Samlet giver anvendelsen af produkterne en god cirkulær udnyttelse af stivelseskartofflens samlede indhold af gødnings- og næringsstoffer.

Udvikling og fokusområder:

I løbet af de seneste 6 år er AKM vokset ud fra en vækstbaseret strategi.

Kartofler og de deraf producerede fødevaringredienser er i relation til flere af FN's Verdensmål et "godt produkt" og i sammenhæng med KMC 5 CSR-mål vil AKM som en del af den samlede KMC-værdikæde have særligt fokus på de 3 Verdensmål der er angivet under virksomhedens 5 CSR-mål:

Nr.: 8 Anstændige jobs og økonomisk vækst, Nr.: 12 Ansvarligt forbrug og produktion, Nr.: 15 Livet på landet.

Identifikation af relevante/vigtige CSR-områder

- ✓ Miljø/Klima
- ✓ Produkter
- ✓ Menneskerettigheder
- ✓ Arbejdstagerrettigheder
- ✓ Anti-korruption
- ✓ Kønsdiversitet i ledelsen
- ✓ Samspil og kommunikation med lokalsamfundet

Væsentlige miljø- og ressourcemæssige parametre 2020/21:

De væsentligste ressourcemæssige forbrug er anvendelse af energi i form af el og naturgas.

Virksomhedens samlede energiforbrug er ca. 22,9 mio. kWh el og ca. 4,6 mio. m³ naturgas årligt.

Virksomheden er meget opmærksom på den miljømæssige belastning, som energiforbruget udgør og arbejder, gennem det indførte energiledelsessystem, aktivt på at finde mulige områder for energibesparelser.

Virksomheden anser også forbrug af grundvand som en væsentlig miljøparameter og har som mål at anvende mindst muligt vand pr. ton produceret stivelse uden at forringe stivelseskvaliteten. Øvrige miljørisici og påvirkninger af omgivelserne er emission af CO₂, CO og NO_x fra afbrænding af naturgas samt emission af støv fra tørrerier.

AKM er som CO₂ kvotevirksomhed forpligtet til at lave årligt CO-regnskab og indleverer tilsvarende kvoter til kvoteregisteret hos Energistyrelsen. Dette medfører at virksomheden årligt auditeres i forhold til CO₂ opgørelsen.

Miljø- og energipolitik

Det er virksomhedens miljøpolitik:

- At drive en virksomhed, som til stadighed overholder de af myndighederne stillede miljøkrav samt andre bestemmelser, fabrikken eventuelt har tilsluttet sig.
- At minimere den eksterne og interne miljøbelastning.
- At minimere risici for uheld og påvirkninger, som på kort eller lang sigt kan være skadelige for miljøet og for medarbejdernes helbred.

Energipolitik

Produktionen af kartoffelmel, kartoffelprotein og protamylasse er energikrævende. AKM søger konstant efter nye innovative måder at reducere energiforbruget og dermed udledningen.

AKM har gennem en lang årrække investeret i miljøforbedrende aktiviteter og har således opnået betydelige reduktioner i el-, gas- og vandforbruget, samt optimeret bortskaffelsen af spildevand.

Gennem energi-integration (overførsel fra forskellige afdelinger), varmegenindvinding og energirigtig projektering er der opnået store besparelser.

AKM er energicertificeret efter DS/EN:50001 standarden, så det er ledelsens ansvar at udvikle virksomheden mod yderligere forbedringer indenfor energiområdet.

Miljø-/klimamål:

Mål	Baseline tons CO2 pr. tons stivelse/protein (2009/2010)	Status (2020/2021)	Mål 2025	Mål 2030	Mål 2050
Reduktionsmål			50 % reduktion ift. 2009/2010	70 % reduktion ift. 2009/2010	Klima neutral
Udledning af tons CO2 pr. tons stivelse/protein	0,080	0,020	0,040	0,024	Klimaneutral

CO2 udledningen beregnes ud fra fuldtlastet brænder, hvor brænder leverandørens erfaringsværdier (Beregnet ud fra Siegerts formel) for CO2 udledning pr. tons anvendes til beregning af CO2 pr. tons produkt.

Tons produkt fremkommer af registrering via sendesystem.

De anvendte data verificeres hvert år af eksternt verificerings bureau inden indsendelse til Energistyrelsen

Produkter

I forhold til de fleste andre afgrøder, så giver dyrkning af kartofler en relativt stor produktion af fødevarer pr. dyrket areal. Disse vegetabiliske produkter er i betydeligt omfang substituerbare ift. nuværende animalske produkter.

Mulighederne for at brødføde verdens stigende befolkning på en bæredygtig måde er en stor udfordring, Reduktion af madspild er et ofte overset/undervurderet indsatsområde. Det vurderes (FAO, 2016), at ca. en tredjedel af al mad i verden går til spilde og udgør 8 % af det samlede globale udslip af drivhusgasser.

Kartofler indeholder 75 % vand og er en afgrøde der er meget svært at opbevare og hvor lagring medfører tab af værditørstof.

Gennem produktion af kartoffelbaserede fødevarer medvirker AKM til at reducere madspild og begrænser CO2 udledningen.

AKM har de seneste 4 år investeret mere end 500 mio. DKK i effektivisering og udbygning af selskabets produktionskapacitet, således at andelshavernes kartofler kan forarbejdes så effektivt som muligt med færrest mulige input og indsatsfaktorer. Herved sikres, at kartoflernes fulde vækstpotentiale (maksimal indlejring af værdistoffer) udnyttes og at stivelsestab m.m. under opbevaring og proces reduceres. Samtidig reduceres ressourceforbruget til dækning/lagring af kartoflerne, hvilket medvirker til reduktion af nedvisningsmidler.

Forebyggelse af fødevarerindvinding indgår som element i fødevarerstandard FSSC 22000, herunder risikoanalyser/sårbarhedsanalyser. Fuldt udbygget sporbarhed er ligeledes en del af FSSC 22000, hvilket gør det muligt om nødvendigt at tilbagekalde varer der måtte udgøre en sundhedsmæssig risiko.

I 2020/21 var der ikke nogen produkttilbagekaldelser.

Min. 2 gange om året laves der i samarbejde med KMC en tilbagekaldelsestest.

Reklamationer fra kunder håndteres via ISO 22000 systemet.

Alle råvarer leveres af fabrikkens andelshavere.

Via ejerforholdet, med ret og pligt, har AKM meget tæt tilknytning til råvareleverandørerne, med skarpt definerede retningslinjer/politik for kartoffeldyrkningen, hvilket medfører en meget stor sikkerhed og lav risiko.

Vi har høje kvalitetskrav til vore leverandører af råvarer bl.a. med forbud mod leverancer af GMO baserede råvarer.

Hvert år forud for hver kampagnestart underskriver hver avler en dyrkningskontrakt – som sikring af gældende lovgivning, GMO, sædskiftekrav m.m.

AKM yder leverandørerne rådgivning indenfor dyrkning af kartofler (fødevarerikkerhed, sortsvalg, optimering af udbytte vs. input m.m.)

Menneskerettigheder

AKM overholder dansk lovgivning.

Af AKM's indkøb udgør danske produkter/serviceydelser over 95 % – resten fra øvrige EU-lande.

Af AKM's afsætning udgør salg til danske kunder over 99 %.

Samhandel og interaktion med andre udenlandske aktører, hvor menneskerettigheder kan være kritisable, er dermed så begrænset, at dette punkt ikke anses som relevant for AKM og vi har derfor ikke udformet en selvstændig politik for menneskerettigheder.

Arbejdstagerrettigheder

Vi vurderer at arbejdsulykker og dårlig trivsel udgør de væsentligste risici omkring medarbejderforhold. Sikring af trivsel, sundhed og sikkerhed på virksomheden er derfor et prioriteret område og der arbejdes løbende med tiltag for at AKM skal være en attraktiv og sikker arbejdsplads.

AKM prioriterer medarbejdernes sundhed og sikkerhed højt. Der anvendes ikke sundhedsskadelige stoffer i produktionen. Det er påbudt at anvende høreværn i de støjbelastede produktionsområder. Der er stor fleksibilitet i arbejdet, så ensformige arbejdsstillinger undgås og for at undgå tunge løft, er der overalt hjælpemidler til rådighed.

Virksomhedens APV bliver løbende tilpasset i forbindelse med om- og tilbygninger, samt ændringer i produktionsudstyret.

Virksomheden har tiltrådt overenskomsten mellem 3F og GLS-A. Hovedparten af virksomhedens ansatte er organiseret i 3F. Alle virksomhedens ansatte har arbejdsforhold der er bedre end overenskomsten for tilsvarende funktioner tilskriver.

SU/AMU-udvalg: Virksomheden har et velfungerende SU/AMU-udvalg (samarbejds- og arbejdsmiljøudvalg).

Alle arbejdsulykker og nær ved ulykker registreres i EASY (Arbejdstilsynets online registrering af arbejdsulykker)

Der afholdes fraværssamtaler med langtidssyge medarbejdere med henblik på at fastholde medarbejderne i ansættelsesforhold.

Der forekommer natarbejde for nogle medarbejdere i kampagnen, med deraf afledte helbredsmæssige risici. De berørte medarbejdere tilbydes sundhedstjek.

Alle medarbejdere er en del af en firmabetalt Sundhedsforsikring.

Alle medarbejdere er en del af en firmabetalt Gruppelivsordning.

Alle medarbejdere har pensionsordning.

Anti-korruption

AKM overholder dansk lovgivning.

Ingen transaktioner i AKM foregår via betaling med kontanter.

AKM's indkøb af råvarer foregår primært med selskabets egne andelshavere som leverandører.

AKM's salg af færdigvarer forgår primært til selskabets fællesejede datterselskab KMC, Brande – sekundært til selskabets egne andelshavere.

Selskabet har ikke samhandel/interaktion med udenlandske kunder eller udenlandske myndigheder.

Risikoen for at AKM bliver involveret i korruption (bestikkelse/facilitetsbetalinger) vurderes som værende meget lav og derfor anses dette punkt ikke at være relevant for AKM og vi har derfor ikke udformet en selvstændig politik for anti-korruption.

Kønsdiversitet i ledelsen

Bestyrelse

Bestyrelsen på 7 medlemmer er udelukkende sammensat af mænd.

Ifølge AKM's vedtægter består selskabets bestyrelse af 7 medlemmer der udelukkende kan rekrutteres blandt selskabets andelshavere.

Indstilling og valg af bestyrelsesmedlemmer sker af selskabets andelshavere i forbindelse med afholdelse af selskabets årlige ordinære generalforsamling. Bestyrelsesmedlemmerne er på skift på valg hvert andet år

Af fabrikkens ejerkreds på 356 andelshavere er der 16 kvindelige andelshavere svarende til 4,5 %. Hidtil har ingen kvinder i ejerkredsen stillet op til valg til AKM's bestyrelse.

Mulighederne for at øge andelen af kvindelige andelshavere, for derigennem at forbedre mulighederne for valg af kvindelige bestyrelsesmedlemmer, er begrænset, da kartoffelavl er kendetegnet ved store specialiserede landbrug, hvor der kun sker tilgang af ekstrem få kvindelige landmænd. På kort sigt ventes kønsfordelingen hos andelshaverne derfor uforandret.

Uagtet de beskrevne vanskeligheder grundet ejer- og brancheforhold er det målsat at der så vidt muligt vælges et kvindeligt bestyrelsesmedlem inden for de næste 4 år.

Øvrige ledelsesniveau

Øvrige ledelsesniveau omfatter direktion og funktionschefer.

Gruppen på i alt 4 personer, er fordelt med 75 % mænd og 25 % kvinder.

Samspil og kommunikation med kunder og samfundet

AKM er en større virksomhed i lokalsamfundet og skaber mange direkte og indirekte arbejdspladser i Midtjylland. Virksomhedens værdier er derfor af stor betydning for at være i stand til at skaffe kvalificeret arbejdskraft og nye andelshavere. Derfor engagerer AKM sig i lokale foreninger og har åbent for besøgende i kampagneperioden.

Råvareforbrug, produktion og udledninger

AKM har tilknyttet et eksternt energivirksomhed med henblik på:

- At identificere potentielle muligheder for ressource- og energibesparelser.

Yderligere information om AKM:

- Hjemmeside: <http://www.akm.dk/>